

Phẩm 52: CẢM GIÁC VỀ XÚC

Hỏi: Xúc lẽ ra không đến, cũng có thể biết được. Vì sao? Vì xúc của mặt trời ở xa.

Đáp: Xúc của mặt trời sao biết được?

Hỏi: Phần lửa, đi từ mặt trời đến thân, mới biết.

Đáp: Nếu từ mặt trời, có phần lửa đi đến thì khi mặt trời lặn, phần lửa lẽ ra tồn tại, nhưng thật ra chẳng tồn tại. Thế nên phải biết là chẳng đến.

Hỏi: Mặt trời tuy lặn, nhưng nóng vẫn còn, vì xúc nên biết?

Đáp: Nếu như vậy thì lửa không có sắc. Trong kinh của ông không có lửa vô sắc, tức là sai lầm.

Hỏi: Trong đó có sắc quá nhỏ.

Đáp: Sắc lửa nhiều, mà xúc thì ít, ví như thấy sắc của đèn, thì chưa cảm giác xúc được.

Hỏi: Xúc nhất định đến, mới biết chẳng?

Đáp: Nhất định đến mới biết. Vì sao? Vì như nhờ hương trong gió, mà sinh khởi hương khác, như vậy nhờ mặt trời lại sinh có lửa.

Hỏi: Khi mặt trời lặn, sao chẳng thấy sắc lửa.

Đáp: Có thể chỉ có lửa xúc, mà chẳng có sắc. Như khí nóng, khi mặt trời lặn, như người bệnh bị nóng sốt dựa vào thân, như hơi ấm trong nhà, khi hỏa đã diệt mất. Các nóng trong nước sôi, lửa... đều có xúc, mà chẳng có sắc. Thế nên, hỏa hoặc có sắc, hay chẳng có sắc, hãy tin nhận điều này.

Phẩm 53: Ý

Ông cho rằng ý đi, điều này không đúng. Vì sao? Vì ý trong từng niệm luôn sinh diệt; như gió, như nghiệp. Pháp mà trong từng niệm diệt, thì không có tướng đi. Lại như ý đi đó; thì khi biết đã đi rồi, hay không biết mà vẫn đi? Hai điều này chẳng hợp lý. Nếu trước biết rồi, thì cần gì lại đi. Nếu trước chẳng biết, rồi mới đi, thì đi về chốn nào? Lại nữa, nếu tâm ở trong mắt, thì làm sao đến được nơi tai? Nếu tâm sinh nghĩ ngợi: Ta sẽ đến tai, thì nó đã nghĩ là tai. Nếu nó muốn nghe tiếng, thì đã nghĩ về tiếng; nếu tâm ở trong mắt, thì cái nghĩ chẳng được sinh khởi; các căn khác cũng vậy. Thế nên, ý không đi. Nếu có người, trước thấy xóm làng, đất nước thì nay nghĩ theo sự việc đã thấy, mà chẳng cần biết hiện tại. Thế nên phải biết là ý chẳng đi. Lại nữa, pháp mà đi, thì lẽ ra trước gần sau xa mà nay xa gần đều nhớ nghĩ. Vì vậy nên biết, ý không đi. Nếu pháp đi, thì giữa đường phải nên biết các trần, như người đi giữa

đường biết các sắc vật; mà ý thì chẳng phải vậy. Với lại, tâm cũng có thể biết “không”; nghĩa là quá khứ, vị lai, sừng thỏ, lông rùa, chân rắn, sắc gió đỏ, mùi hương của muối...đều biết; hầu hết những điều đó chẳng đi đến. Thế nên biết là không đi. Nếu tâm duyên đến, thì không nên có không biết, biết nghi, biết tà; mà thật ra là vẫn có. Thế nên phải biết là chẳng đến. Lại nữa, tâm duyên Niết-bàn, nếu tâm đến, thì đem hữu vi vào trong vô vi, điều này không đúng, rồi lại ra khỏi vô vi để đi vào hữu vi, thì cũng chẳng phải. Nếu tâm sinh nghĩ có đời sau, thì tâm liền đến đời sau, nên thân này, đúng ra phải chết, chẳng sống lại được. Thế nên không đi. Tâm nghĩ đến vị lai, tức đến vị lai, chẳng thể đem pháp hiện tại mà làm vị lai. Tâm nghĩ quá khứ thì ở tại quá khứ, không nên dùng pháp quá khứ và vị lai làm pháp hiện tại. Thế nên biết là không đi. Do tâm ham muốn, mà sắc mặt có khác nhau, tâm giận dữ cũng vậy. Nếu tâm đến nơi khác, thì sắc chẳng nên khác. Thế nên biết là không đi. Tâm ở trong duyên gọi là thọ. Thọ có ba thứ: Hoặc khổ, hoặc vui hay không khổ không vui. Nếu tâm đến nơi khác, thì ở đó không có thọ. Thế nên phải biết là không đi. Tâm nương vào thân, như trong kinh dạy: “Tâm nương danh sắc nên chẳng lìa thân, để đi đến nơi khác”. Thân hợp với thức, nên gọi là thân. Nếu tâm ở chỗ khác, thì thân không có thức. Cảnh duyên hợp với thức gọi là hữu thức. Vì thế không đi.

Hỏi: Tâm trong mộng có đến phương khác?

Đáp: Chẳng phải vậy. Như hành vi trong mộng làm các việc bất tịnh, thì các việc đó đều do thân tâm điên đảo, tức là ở phương khác,

mà thật ra chẳng đi. Với lại, hành vi trong mộng đều là hư dối. Như người nằm mơ uống được nước, nhưng vẫn còn khát. Trong mộng mà hành dục, thì chẳng gọi là đọa. Thế nên phải biết, ý trong mộng cũng không đi. Lại nữa, tâm chỉ ở trong pháp đã từng thấy nghe cảm giác biết được, chứ chẳng đi đến pháp khác. Nếu đi đến, thì đúng ra nên biết pháp khác.

Hỏi: Có vị thần sai khiến ý đi đến phương khác?

Đáp: Việc này phần sau ở phẩm Phá thần sẽ nói rõ. Vì vậy ý không đi.

